

Numărul 17. Oradea-mare 29 apr. (12 maiu) 1901. Anul XXXVII

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe 1/2, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

Logodnă stricată.

BCU Cluj / Central

Costică Mavrocordat, un frumos tinăr, încă înainte de toaca de utrenie venise la biserica patriarcală din Constantinopole și, sprijinit de căpriorul ușei de intrare, în pridvor, ochii lui nu erau îndreptați spre altar, unde la lumina numai a câtova candelă citeții murmurau rugăciunile de dimineată, ei spre intrarea pridvorului bisericeii. Se vedea în căutătura lui grijelivă că așteptă să vină cineva. Din când în când câte o mișcare nervoasă a musculaturei feței atestă impaciența lui. Când pe pragul ușei pridvorului intră vre-o femeie, Costică nu putea opri o mișcare mai iute, dar pe dată ce la lumina incertă a unui felinar putea distinge fața noiei sosite, observatorul ar fi putut citi pe fața tinerului nemulțumirea, decepțiunea.

Rugăciunile de dimineată se terminară. Proistosul, din dverele mari binecuvântă acum pentru începerea leturghiei; palamarii aprindeau harnicii policandrele și pridvorul se ilumină tot mai mult sub razele unui soare de aprilie, nu de mult resărit.

Mai cu anevoe putea acum tinerul Mavrocordat să-și dea seamă de toți și mai cu seamă de toate închinătoarele, cari în număr spornic sosiați acum la

biserica. De odată, ca sub o emoțiune electrică, tinerul făcu un pas spre intrarea pridvorului, ca pentru a întâmpina pe doi noii sosiți.

Eră boerul muntean stolnicul Antonie, un bogat moșier, urmat de fiica sa vitregă Tinca, rămasă orfană prin moartea mamei sale, măritată într'a doua însoțire cu boerul stolnic.

Frumoasă eră Tinca a cucoanei Ralița stolniceasa; frumoasă prin cei 20 de ani ai sei; frumoasă prin ochii sei negri și mari cu adâncă privire; frumoasă prin regularitatea tuturor trăsăturilor feței; frumoasă prin albeața sa de circaziană, prin rumeneala fină trandafirică a obrazilor și a buzelor ei; frumoasă prin bogatul păr negru care-i încadră îngeresul chip de carne.

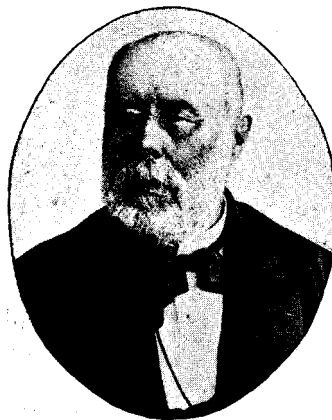
Stolnicul Antonie pășese înaintea; îl urmează Tinca, dar ea a zărit pe tinerul Mavrocordat.

Ca într'o rază luminoasă, ea și-a ațintit un moment ochiul asupra tinerului și fără de voe s'a oprit o clipă, cum se oprise și Costică, el înse dându-și bine seama ce avea să facă eșind să întâmpine pe cei doi noii sosiți.

Dar stolnicul Antonie, simțind că fata se oprise, se întoarse spre dânsa:

— Nu vii, Tinco?

Și, întorcându-și privirea spre intrarea bisericeii, vede pe tinerul Mavrocordat mergând să-și reia locul la intrarea bisericeii.

IOSIF POP DE ȘOMCUTA-MARE.

— Îar el! zise în sine-și bătrânul stolnic. Ci vino, Tinco, adăogă el și, luând de mâna stângă pe frumoasa copilă, înaintează spre ușa bisericei căutând să acopere cu voluminosul său corp pe al Tinchei, în momentul când trec pe dinaintea junelui Mavrocordat.

Mișcarea șireată a bătrânului o înțelese tinerul, dar îi fu imposibil de a o dejuceca. Tinca și vitregul ei tată trecură astfel și merseră să ia loc, el la strana dreaptă, și fata în cafasal femeilor. Costică știe acum că fata de care se interesă este în biserică. Nu i-a putut șopti nici o singură vorbă, dar ea l-a privit și cu o rază a ochilor ei a luminat adâncul sufletului lui.

Tinerul boer înaintează și dânsul și se urcă pe două sau trei trepte din scara amvonului. De acolo mai bine va putea, cu privirea, să scotocească între capetele numeroase de femei din cafas, și să afle cășorul Tincai și, ochi în ochi, tot timpul leturghiei, cine știe? sufletul ei va trăi o viață comună cu al lui. Și ce scurtă se părea fetei slujba bisericească astăzi, măcar că e sfântul Gheorghe!...

— Va fi a mea! își zise în sine tinerul boer eșind din biserică. Bună avere... domnia Moldovei ori a Valachiei cu ajutorul ei. Va fi a mea averea, dacă nu și inima ei.

II

Într-o casă veche de lângă vechiul loc unde odinioară era Bogdan-Seraiu, locuia stolnicul Antonie, găzduit de un canosecut al său, fost gelep în țara românească, neguțator, căruia boerul stolnic mulți ani d'arândul, îi vînduse cu cel mai scăzut nart (tarif) cireți de vite, turme de berbeci întorși pentru Constantinopole.

A doua zi după conversațiunea ochilor de la biserică patriarhală dintre cei doi tineri, arhiepiscopul Halchedon, unchiul lui Costică Mavrocordat, era în vizită la fostul gelep Celebi Castron. Gazda și musafirul, cu picioarele supuse după moda turcească, numai în meși galbeni, stăteau pe divan la sfat, sorbind cafeaua din feligene roșii susținute în zarfuri de argint și servite pe o mică mescuță incrustată bogat cu sidefuri și filigran, ce era așezată între ei doi.

— Da, Celebi Castron, capeti un dar de o mie de lei, dacă indupleci musafirul dtale să-și dea fata după nepotul meu Constantin Mavrocordat, zicea prea sfințitul arhiepiscop, slobozind nori de fum din bogatul ciubuc de iasomie cu câtâf de cilicuri, cu luleaua roșie rezemată pe o mică tupsie de alamă galbenă.

În rogoale îi plăcea și lui Celebi Castron să sloboadă din piept fumul ciubucului din tutunul parfumat pe cursă.

— Cu greu, Despote, răspunde fostul gelep. Cu greu! că fata are avere și vitregul ei tată, stolnicul Antonie, o să întârzie cât mai mult de a o mărită...

— D'apoi toemaî pentru că știu că are fata avere mare am asmuțat copoiul pe urma ei... Nepotul meu, de și din neam de domn, ca și mine, n'are para chioară. Frumoasă e fata, dar mai frumoasă e zestrea!... Doue mii de lei bacșiș, Celebi, de facem nunta!

Conversațiunea aceasta mai mult interesată decât interesantă o intrerupse intrarea în cameră a stolnicului Antonie.

— Bine veniși, boerule, zice Celebi Castron, uite a venit prea sfințitul arhiepiscop Halchedon ca cinstit pețitor pentru Catineuța, fiica dtale.

Stolnicul se plecă, cât îi permitea burta de sub antereul de cutmie, ca să sărute mâna prelatului grec.

— Multă cinste îmi aduce P. S. cu împetirea, dar fata e prea tineră...

— Auđi, prea tineră, esclamă gelepul; la 20 de ani o fată e bătrână... Și nici nu întrebă ce flacăuți îi-a trimis pețitoru?

— E un nepot de Domn, Arhon Stolnic, se grăbeșce a zice Vlădica.

— O fi tinerul ăla de tot dă tircoale în giurul casei și se ține de mine de câte-ori ies în tîrg cu fata... Și mai ieri la biserică la patriarhie holbă niște ochi cât șurile privind spre cafas unde era Tinca...

— Tocmai, intrerupe arhiepiscopul, lăsând să cadă boabele de metanii de chihlimbaru, cu sgomot, una peste alta. Tocmai, am băgat și eu de seamă, când am binecuvîntat norodul din sfințele dvere... Hei, ce să faci? Și dta fost-ai june, boerule... Ostoson, nici me îndoesc, că răspuns bun o să ne dai la cinstita împetire... Strănepot de Domn!...

— Dar Tinca e fată săracă... îngână stolnicul.

— Săracă, Tinca? glumești boierule? adaose fostul Gelep. Lasă-me, Prea sfințe Părinte, să grăesc eu lui boierul stolnic... Ți-oi aduce răspuns bun mai spre seară...

Și, cu un semn elocvent cu coada ochiului, Celebi Castron îndemnă pe arhiepiscop să se ducă, ceea ce el făcu fără întârziere.

— Îa poftim, boierule stolnic; seđi coala pe divan și să ne înțelegem. Ce mai la deal la vale, dta ai să dai fata după cogemite boer mare, strănepot de Domn... Hei știu, pricep, adaogă negustorul de berbeci, surprinzînd o mișcare de nerăbdare a lui Antonie. Da știu!... dta ai epitropia fetei... și eu în locul dtale nu m'aș despărți lesne de așa epitropie... Decât, ascultă-me pe mine, care știu că bine ți-am priit de când ne cunoașcem: dă fata și împarte zestrea cu mirele...

— Cređi că se poate? zise stolnicul, cu jumătate de gură, după o tăcere de câteva minute. Și-i străluciau de plăcere ochii infundați în cercuri de sbirece negre.

III

În trapezarul de la patriarhie, o oră după ce arhiepiscopul Halchedon se întoarse de la Celebi Castron, tinerul Constantin Mavrocordat stătea de vorbă cu bătrânul prelat.

— Nu scăpă chilipirul! fata e bogată. Chiar dacă ar trebui să împarți zestrea ei cu vitregul ei tată, încă îți rămâne cu ce să fundasești în tot Fanarul și la prima ocaziune să capeti Domnia vreunuia din Principate. Unchiul tei Banu Nicolae Mavrocordat și eu nu te mai putem ajuta cu bani, că n'avem de unde.

„E vreme să-ți faci un rost în Valachia sau în Moldova. Stolnicul Antonie nu este din protipendadă, dar fata cu moșiile ei de la maică-sa poate cumpără, nu numai bărbat din protipendadă, dar chiar și pe un Beizdadaea...

— Te-am ascultat, sfințe părinte, răspunde Mavrocordat. De două săptămâni dau tircoale în giurul

casei lui Celibi Castron, pe sub fereastra fetei. Ori unde se duce, dă de mine. La biserică mi-a întepenit gâtul privind-o la cafas ... Am dat parale nicocherele ce o slujește să găsească mijloc să me întelnească cu fata ... Degiaba cheltuială de bani și de zile și de nopți! Mi s'a urit cu meseria de copoiu.

— Aibi încă puțină răbdare, fata e prea bine crescută de maică-sa : dar am băgat de seamă că nu te privește cu ochi reii la biserică. Ce vrei? doară nu este fata lui Agop armeanul cu care ți-ai mâncat ce brumă de avere îți mai rămăsese de la părinți.

— Da, i-am făcut destul ochi galeși și am băgat de seamă că nu i-am displăcut, dar grăbește părinte de te înțelege cu vitregul ei, că mi s'a urit cu farafasticurile și me întorc la fata lui Agop.

(Finea va urmá.)

V. A. URECHIĂ.

Pierde-vară.*

*Frunziș al pădurii bătrâne,
Doinești, o tovarășe-al meu!
Doinește și vântul prin grâne,
Iar apa 'n isvoare murmură
Și spune, tot spune din gură,
Tot spune mereu.*

*Sub paltin aici e răcoare.
Ies umbre pe dealuri, și pier,
Născute din dungii plutitoare
De nori ce 'n grăbire s'adună
Pe munți, aurită cunună
La margini de cer.*

*Me uit la vulturul din zare
Cum zboară puternic și lin,
Acum e cât corbul de mare,
Cât pumnul abia, cât albina,
Și 'n urmă-l înghite lumina
Din largul senin.*

*S'aude pe coasă cum sună
Clocanul; pe margini de riță
Poporul de pasări s'adună.
E cântec pe luncă, pe creste:
Flăcăi ce cosesc, și neveste
Prin lanuri de grâu.*

*Iar norii-și tot schimbă făptura,
Se sbuciumă 'ntr'ênșii-arătări—
Iși cascade balaurii gura;
Ved culburi de pajuri măestre,
Și roibii cei fără căpestre
Din smircuri de mări.*

*Prin mare trec smeiți cu 'notul;
Și, iată-l, tirind un copac
Piticul cu barba cât cotul,*

*Ies scroafele-mării cu puți,
Și sparge 'nchisorile Gruții
Bătrânul Novac.*

*Ved lupul din basme, cu laba;
Smeoțce, și codru ce-l rod.
Pe Greul-Pământului baba
Cu vraje-l ucide într'o luncă,
Și uite, cal-galben s'aruncă,
Iar smeu-i sub pod.*

*Frumoasă-mi răsare-o Ileană,
Și cîntă 'n cosița ei flori.
Ved Zinele goale 'n poiană,
Scăldându-se-ascunse 'n pădure,
Când vine-un voinic să le fure
Cămășile 'n zori...*

*Dar iată-l cu galhene plete,
Frumos, să-l ucidă de drag
La sin îndrăgitele fete—
Copilul, născut, al tăcerii,
Ce-ți vine prin liniștea serii
Și-ți șade pe prag.*

*Prin iarba 'nspicată el vine
Ieșit de sub mucede stânci;
Tiptil se străcoară spre mine,
Și capul din iarbă și-l scoate,
Dar iute s'asvîrle pe coate
Și-așteaptă pe brânci.*

*Sosește, s'apleacă de-aproape,
Iar frunțile noastre s'ating;
O pânză eți simt pe pleoape,
Părînd d'un păianjen țesută,
Și 'n urmă pe ochi me sărută,
Iar ochii-mi se sting.*

*Mi-e teamă să-l sperii; ș-alene,
Vrînd ochii de vrajă să-i scap,
Me 'ncerc să duc mina spre gene.
El simte, ștreqarul, se 'ntinde,
Și mâna cu zîmbet mi-o prinde,
Mi-o pune sub cap.*

*Și 'n palme-ascundînd obrăjorii
Se pierde prin naltul porumb—
Ș-amestecă dealul și norii
Și 'n noapte pământul se 'nchiagă:
Simt, par că topindu-se 'ntreagă
Făptura-mi de plumb.*

*Iar vântul doinește prin grâne;
Doinește tovarășul meu,
Frunzișul pădurii bătrâne,
Iar apa din vale murmură
Și spune, tot spune din gură,
Tot spune mereu.*

* Din volumul pus sub presă.

Superstiții și credințe populare de sf. Gheorghe.

Poporul românesc, din orî ce parte, ca și orî care alt popor, la anumite zile, are niște obiceiuri, superstiții sau credințe, fie moștenite de la părinții lui, fie împrumutate de la popoarele cu care a venit în contact.

În acest mic articol, voi arăta principalele date, superstiții, credințe sau obiceiuri, pe care poporul român de prin diverse localități le practică cu ocazia serbării sfântului Gheorghe, atât în ajun, cât și în ziua de sf. Gheorghe (23 aprilie.)

După cum am spus, vom începe mai întei cu cele ce se practică în ajun.

În această zi femeile scot afară stativile și cele necesare la țesut, înainte de răsărirea soarelui, pentru ca să răsără soarele peste ele și să poată avea spor la lucru.

Alt obicei practicat tot în această zi este că cei ce voese ca vitele lor să le dea lapte din bielșug, iați mana vitelor; ciobanii ca să apere oile de vrăji și să le țerească de luatul maneii, se scoală în ziua de sf. Gheorghe în zori de ziua, și buciună cât pot, căci ei cred că până unde se aude strigătul buciunului nu se pot lipi vrăjile.

După ce am arătat aceste două obiceiuri ce se practică în ajunul lui sf. Gheorghe, vom arăta pe acelea ce se practică în ziua de sf. Gheorghe.

Des de dimineață se pun brazde verzi pe casă și pe stâlpii porții, ca semn că a sosit primă-vara.

Nimeni în această zi nu trebuie ca să doarmă, căci cine va ațipi măcar o clipită, devine somnoros tot anul, despre care se zice că ia somnul meilor.

Cine se culcă în această zi, de dimineață, într-o apă curgetoare, tot anul nu va fi atins de friguri, precum și cei ce se vor spelă cu rouă, toată vara vor fi sănătoși, și nu le vor eși pete pe față.

Cel ce voește ca să fie ferit de reu, și să nu se prindă farmecile de densul tot anul, se cântărește în aceasta zi.

Înainte de a aședă ouele sub cloșcă, femeile pun mai întei în cuibar: un cui de fer și o brasă de plug și niște iarbă verde, de care se pune dimineața în ziua de sf. Gheorghe pe streșinele caselor și pe stâlpii porților, pentru că aceste obiecte se zice că apără puii ca să nu piară în găoace când tună.

În această zi se seamănă busuiocul de dragoste în modul următor: fata seamănă busuiocul cu gura, apoi îl udă înainte de răsăritul soarelui tot cu gura cu apă neînceptută, urmând cu udarea în acelaș sens în fiecare dimineață până când răsare; crescut astfel busuiocul se zice că are puterea să facă pe față drăgostoasă, atrăgătoare, căci după cum se zice chiar: să tragă unul la altul cum trage busuiocul cu dragostea.

Pentru aceasta toate fetele, în zilele de serbătoare trebuie să poarte în brâu, busuioc de dragoste, căci se crede că dacă un flăcău i-ar smulge un fir de busuioc, numai decât se îndrăgostește de ea.

Tot în această zi fetele mari se duc în pădure, până a nu apucă a se scutura roua și de găsesc mătrăgună și năvălnie, îl duc acasă și îl strîng, căci se zice că atrag la ele pețitorii bogați.

Mai e un singur obicei, cunoscut fiind nou, anume că în această zi se ia mana vitelor, pentru care vom da mai multe variante.

Femeia sau bărbatul se scoală înainte de răsăritul soarelui, ia strecurătoarea de strecurat brânză, pe care o anină de un picior, și se duc prin locurile unde se află iarbă, și o tărăc ca să se umple bine cu rouă; în acest timp trebuie să zică: laptele și untul de la vacile și oile cutăruia să vie la vacile și oile mele, să se stringă cum se stringe apa în iaz și să curgă laptele vacilor și oilor mele cum curge apa prin lăptocile morei.

După ce s'a umplut strecurătoarea de apă în trei rënduri, storc apa adunată într'un vas, și când beau vitele apă, li se dă în locul ei, sau o amestecă cu țărițe pe care le-o dau să le mănânce.

În alte localități în noaptea de sf. Gheorghe vrăjitoarea cu o oală nouă în mână și cu o bucată de pânză lucrată noaptea înainte de cântul cocoșilor, iase la pășune prin ogrădi, livezi, și prin locurile pe unde se află iarbă, tărăind pânzătura adună rouă, o stringe în oală, vin acasă, udă țărițele, sarea și o dă vitelor sale, stropindu-le cu apă de rouă, și cari vite vor pășuna pe unde vrăjitoarea a strins roua, perd laptele, untul și sporește la vitele fermecătoarei.

Toată noaptea ciobanii și flăcăii cari au vite cântă cu buciună și cât se aude glasul lui, după cum cred ei osteneala fermecătoarei este zădarnică, căci nu poate lua mana vacilor. Îar vitele care au păscut pe unde a umblat fermecătoarea, nu numai că perd untul și laptele, dar slăbesc așa de tare și se sburlesc la pâr, par' e'ar fi bolnave.

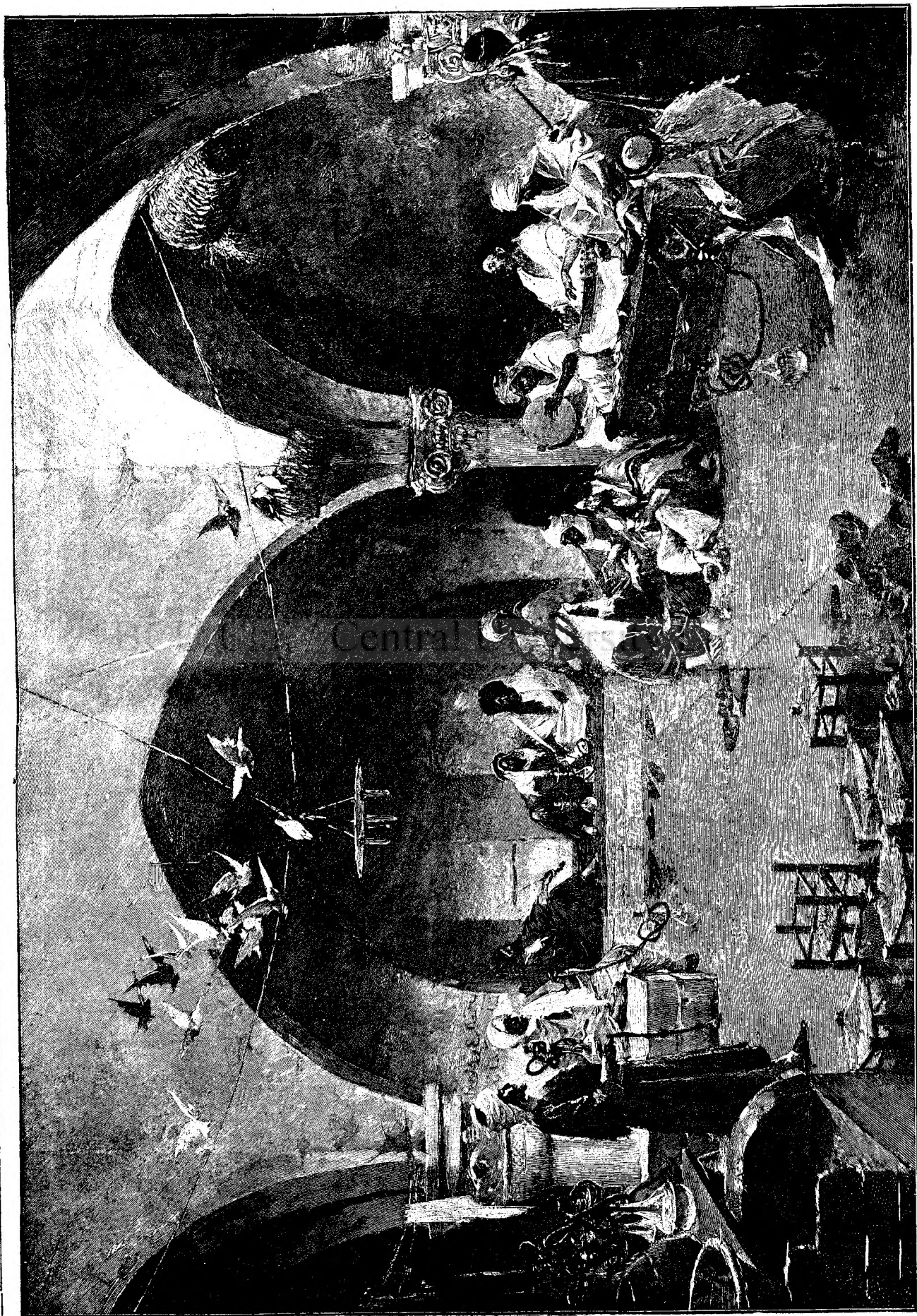
În unele localități, ca să se ingrase, oile, vacile, caii, paserile, ard o oaie, o vițea, un mânz sau o pasere furată de la cei cărora voese să le slăbească vitele.

Omul care are vite și crede că le-a luat cineva mana lor, să caute o ragilă, să-i scoată un dinte și să-l bată în fundul doniței cu vârf în sus, după care să mulgă vacile în doniță, să bată cu laptele vacii în vârf dintelui de ragilă și atunci acel care a luat mana, nu mai poate sta în loc, îl mănâncă trupul, nu poate dormi nici mănăc, nici lucră, așa că de la o vreme trebuie să reîntoarcă mana sau să moară.

În alte localități fac următorul descântec:

Bună dimineața,
S'a sculat.
S'a mănecat,
La câmpii verzi a alergat,
La câmpii de mătasă,
Ca să fie grasă și frumoasă,
Iată s'a întelnit cutare* cu fermecătorile,
Cu picioarele,
De pâr au sbârilit-o,
Coarnele ciuntatu-i-o,
Ochii painjenitu-i-o,
Coadă scuturatu-i-o,
Laptele luat-i-o.
Îar ea s'a întelnit cu Maica Domnului
Și a întreat-o:
Tu (cutare) ce boncăluješci,
Și ce răcueșci?
Nu te boncăluși,
Nu răcuși,
Că eu ochii ț-oii despainjeni,
Pêrul ț-oii neteđi,

* Numele vacii.

Cafenea arabă în Ierusalim.

Coadă ț-o-iū prelungi,
 Ț-o-iū trimite pe fata zină,
 Cu sfântul Gheorghe dimpreună,
 Și ț-o câtă
 Mana ta
 Prin toate cămărilor,
 Prin toate pivnițele
 Și ț-o află-o,
 Și sfântu Gheorghe a alergat,
 Și a găsit într'un fund de becîu infundat
 Mana vacei
 Cu 99 de cercuri cercuită,
 Cu 99 de lăcate încuiată,
 Sfântul Gheorghe a dat cu securea,
 Și a sfărâmat cercurile și lăcatele
 Și mana a luat-o
 Și a dus-o la Maica Domnului,
 Maica Domnului a pus-o innapoî la vacă
 Ce eră pătrunsă să se facă
 Mai frumoasă,
 Mai lăptoasă
 Și a zis vacei:
 Nu mai răcuî,
 Nu mai boncăluî,
 Să fii blândă
 Și blajină,
 Să lași pe stăpâna să te mulgă.
 Și vitelul să te sugă,
 Că Maica Domnului
 Îi isvorul laptelui
 Și a tuturor bunătăților.
 Descântecul de la noi,
 Leacul de la Maica Domnului,
 Că ori și cine a alergat,
 Ori pe cine a auđit,
 Ea l-a miluit
 Ori pentru ce a dorit,
 Fiind că Maica Domnului folositoare-i,
 Să alergăm la trebuințele ei
 Și să-i mulțumim
 Pentru daruri și folosință.

1901 Bacău.

IOAN DIMITRESCU.

Strigoaia.

Novelă de *Karl Emil Franzos*.

(Urmare.)

„Iubite doctore — îngânaiū eū și cercaiū să-i prind
 mână.

El luă dreapta mea între mânil sale cele calde
 și moi.

„Onorate domnule, — zise el încet, — nu-i a-
 vea bunătatea să-mi spuî cum te chiamă ?

„George Harder, — respunseiū eū. — Șciî cela...

„Și vocațiunea dtale ?

„Sînt doctor în filosofie — și me preparez pen-
 tru o docentură.

„Foarte frumos! — zise el voios.

„Și cum me chiamă pe mine? — mai întrebă
 dînsul.

„Doctor Wladimir Zaloziiecki.

„O, cât me bucură aceasta! — zise el și re-
 petă triumfător: „Doctor Wladimir Zaloziiecki! Și

acum de sigur că-mi vei mai spune și cât e de doue
 ori doî ?

„Patru — nu-i așa ?

„Dar de cinci ori șese ?

„Treî-zeci !

„Treî-zeci ! — repetă el într'un ton de tot miș-
 cat, și fidelî seî ochî bruneși schinteaî sub ochelari,
 ca și când s'ar fi umeđit. — Treî-zeci ! Iancule, pe
 ăsta l-am scăpat !

„Bună dimineața ! — resună binecunoscuta voce
 din unghiū. — Șciut-am eū, că dtale nimic nu ți-e
 cu neputință ! Dar am și eū partea mea. Să dau me-
 dicina, să-i dau supă, să-i tocmesc perinele, să țin
 pe domnul fermecător în pat, să me las bătut de el,
 când il apucă frigurile, și de vorbit nimic decât
 „Bună dimineața ! — me rog, cu o așa îngrijire, ori
 cine trebuie să se însănătoșeze !

„Mulțumesc, Iancule, dar mie mi-e foame !

„E flămând ! — strigă doctorul și oehii-i schin-
 teiaū și mai tare.

„Flămând ! — repetă Iancu, făcū apoî o sări-
 tură veselă și cu doî pași eși pe ușe afară.

„Doctore, — ziseiū eū, — trebuie că am fost
 tare bolnav ?

„Hm ! Hm ! — făcū bravul om. — Dar să vor-
 bim despre lucruri mai plăcute !...

„Ce face Henryk ?

„E scăpat de pericol !

„Pe onoare, doctore ?

El hesită, dar numai un moment.

„Pe onoarea mea ! — Dar adause numai decât :
 Rana din cap se vindecă — iar va fi tare și mare !
 Dar acum am povestit de ajuns ! Vine Iancu cu supă.
 Adio !

Și el se grăbi pe ușă afară.

De aci încolo imi eră din ce în ce mai bine și
 mai bine. Gustam plăcutul sentiment al însănătoșe-
 riî și me puteam într'aceea bucură de onorabila prie-
 tinie, ce mi-o arătau acești doî oameni, medicul și
 Iancu. — Vedî bine, afară de acești doî, nici nu ve-
 niă nimenea la mine.

„De ce nu me cercetează Fedor ? — întrebaiū
 odată pe ridiculul meu îngrijitor.

„De ce ? — repetă el ridînd, — de ce ? Mai
 curînd ar putea omul mișcă luna din locul ei ori pe
 un țigan la cinste și creștinătate ! Fedor ! — de ce
 nu vine ? — ha ! ha !

„E mînios pe mine ?

„Ferî Doamne ! Dar el îngrijeșce de contele.
 Și cum ! Ca o ursoaică puil ei — numai cât nu-l
 lînge — aceasta este în adevăr unica deosebire ! El
 nu se departe de patul lui nici un moment — e o
 minune, cum se mai poate ținea sus bătrînul, că el
 nu doarme de sêptemâni întregi. Și de întră cineva
 în odaie, el mormăe și-sî arată dinții — ca un
 ursuz — așa să trăesc ! Nu-i place nici când bunul
 nostru doctor îi renoieșce legătoarea !

„E gravă rana ?

„Destul de gravă ! Și iartă-me, dar aceasta
 n'ai făcut-o bine !

„Eū ?

„Dta ! Unica scusă este, că doară nici un
 fermecător nu se mai poate cugetă la toate. De si-
 gur că intențiunea dtale a fost bună, și cumcă te
 ai forțat, se vede destul de lămurit din împregiurarea,
 că de atâta zoală te-ai bolnăvit și dta ! Dar dacă ai
 fost atât de energic, de a scoate pe bruneta din casă,

atunci puteai influința, ca să nu iasă nici un ucigas în calea contelui nostru! — eu nu voi u a-ți face imputări! — Dta se vede că ai uitat aceasta, învăluit fiind cu strigoaia!

— „Iartă-me! — il rugai eu. — Dar cum se află Henryk?

„Rana se vindecă! Dar Fedor totuș nu-î indestulit!

„De ce?

„Aceasta nu ți-o pot spune!

„Îți poruncesc! — strigai eu și me ridicai tremurând.

„Dar nu-î iertat, — se rugă Iancu.

„Trebue să-mi spu! — repetai eu privind-lerunt.

„Nu-mi este iertat, — se mai escusă odată Iancu.

„Dar trebue să-mi spu numai decăt! — repetai eu infuriat.

„Indată! — șopti el. — Numai un moment! Și hui! fu pe ușă afară.

Indată dup' aceea veni doctorul.

„Iubite George, — zise el serios, — ce sunt aceste? Dta tremuri de iritat. Voeșci a-ți contrage o sinucidere formală?

„Dta nu-mi spu adevărul! — strigai eu energic. — Cum e Henryk?

„El e pe cea mai bună cale a însănătoșirii! Rana i-a fost periculoasă — aceea nu ți-o neg! Trebue că atacătorul l-a lovit cu securea din apropiare. Mai posibil e că chiar în momentul când a sărit cânele pe el. Astfel a slăbit puterea loviturii. Totuș aceasta a fost destul de puternică și e o adevărată minune, că a scăpat Henryk cu atâta. Se vorbește despre un Kornicki din veacul al șesescprezecelea, că ar fi spart cu capul o ușă de stejar. Din fericire are și cel mai tiner urmaș al aceuia o astfel de construcție solidă a oaselor!

„Dar creerul e turburat! — strigai eu.

„Atunci dta știi mai mult decăt mine! — De când l-au lăsat frigurile, bolnavul cugetă și vorbește normal.

„Și teama lui Fedor?

„El e un nebun bătrân! — strigă medicul cu energie — el, care altcum eră atât de blând și urban. — Un nebunatic! — repetă el și mai energie, și mi se părea foarte mănios. — Dar mai mult nu voi u a me ocupă de el.

După patru zile-mi părăsi patul și-mi permisei u a sta câteva ore pe scaun. Eră o zi de toamnă căldută și frumoasă, frunzele mai delicate se scuturau de pe crengi, dar cerul eră albastru întunecat și soarele apărea cald.

În fine-mi veni Fedor.

„Gratulez de însănătoșare! — zise el, — me bucur din inimă!

„De sigur că scotea din inimă vorbele aceste. Dar pe fața lui totuș nu zăcea vr'o bucurie mare. Fidelul om îmbătrânise grozav în aceste câteva săptămâni, përu-i eră omët de alb, hainele spânzura u a pe corpul lui gârbovit și slăbit.

„Tu-mi aduci salutări de la Henryk? — întrebai eu.

„De sigur — salutări sincere — și cu acestea își pironi ochii 'n pământ îngândurat.

„Fedor, tu-mi negi ceva!

„Ba nu! Noi nu sântem voioși, dar cine ar și putea pretinde așa ceva de la noi, după ce de abia am scăpat de moarte!

Și cu aceste-și închise buzele subțiri, palide și nu mai putu scoate din el nici o vorbă.

Apoi la o săptămână mergeam în fine pe aceeaș cale, pe care fusei u odată în noaptea cea frumoasă, alătura cu Fedor: în jos pe coridor, pe porțiță, în grădină. În primele zile trebuia să me razim țapën de brațul lui Iancu, dup' aceea pe zi ce mergea eram mai tare. Și în fine deveni destul de tare, de a umblă singur ceasuri întregi.

Aceste fură ceasuri frumoase, senine. Frunzele sunau sub picioarele mele, din înălțime se audiă asprul strigăt al cocorilor, care în septembrie trec din Lituavia peste câmpiile Podoliei și se trag spre sud, și în vântul cel căldicel sboară firele de toamnă, care-s numite de țerani nostrii „țesătura afurisiților“.

De aceasta e legată o legendă minunată. O fată cucernică a rugat pe sfânta Fecioară, să o învrednicească, ca cămașa făcută din tortul ei să facă nevulnerabil pe cel ce o va purtă. Așa voiă ea să scutească pe voinicul ei frate iubit, care tocmai trebuia să plece la răsboi. Mișcată de această iubire surată, Cea plină de dar împlini dorința nepăcătoasei fete. Aceasta inse, într'aceea se îndrăgosti într'un nedemn și nu dădu cămașa fraținelui ei, ci drăguțului acestui păcătos. Nerușinatul acesta, indată ce îmbracă cămașa, provocă pe fratele fetei la duel, și, veđi bine, călcătorul de lege remase nevulnerat, iar fratele fetei remase mort. Și de atunci păcătoasa stă în septembrie și toarce necontentit, dar vântul îi ia firele și le duce peste văi și dealuri. Așa povestesc țerani, și așa se esplică și proverbiul rusesc: „Plăcerile sensuale aduc ruină — aceasta ne învață firele de toamnă...“

Așa-mi eră de jale, când vedeam firuțele aceste purtate de vânt și când îmi revocai în memorie legenda ce vi o spusei și noaptea aceea, când fui ultima dată în aceeaș grădină. Îmi eră atât de jale. N'aveam nimic de espiaț, decăt păcatul ce-l concepu în minte și pentru acela me pocăisem scump. Dar me cuprinse o compătımire față de mine, o compătımire față de noi oamenii, cari ne ținem atât de superb și sântem atât de neajutorați! Ah! dacă voim să ridicăm capetele noastre spre stele, atunci aceea o putem face numai prin încordarea puterilor noastre cele mai nobile, prin grije și luptă. Dar în moicirlă vom fi târiți fără voia noastră, ca fulgerul de repede; sântem jucăreia unei puteri, care fireșce încă-i în noi, ci-i mai tare decăt noi! De ce sântem noi astfel creați, cât ne este atât de ușor păcatul și atât de grea virtutea? Ridică capul, fi bun și curat și fălos — spiritul cel reu din tine nu se va mișcă, ci el trăeșce, și vine ora, când te culcă la pământ, ca gigantele pe un prunc!

„Plăcerile sensuale aduc perire, aceasta ne învață firele de toamnă“. Îmi întorsei u privire spre aceea fereastră, după gardinele căreia zăcea bietul meu amic bolnav. L-aș fi căutat bucuros, dar Fedor mi-a eșit înainte: „Medicul nu permite.“ — Și doctorul Zalsziecki a întărit cu toată hotărira, că așa este. Ce se întemplă — ce a ajuns Henryk? Șcieam că corporalmente s'a însănătoșat. A făcut deja promenade prin odaie și mică preumblări pe trăsura în pădure. Nu voiă el să me vadă? singur cu mine — nu? Sat se temea medicul, că eu nu voi u putea suportă momentul? Eră Henryk — —

(Finea va urmă.)

Trad. de

IOAN POP RETEGANUI.

De ce nu sîntem stîngaci.

Eu cît omul e mai cult, cu atît creşce setea de a înţelege şi de a pricepe tot, dar tot, în largul înţeles al cuvîntului. Fenomenele cele mai mari, cît şi cele mai mici, cer o explicaţie cît mai profundă. Pe cît omul primitiv şi incult se mulţumeşte cu câteva clişee, dese ori şi acelea false şi banale, pe atît omul cult se simte atras spre cercetarea şi cunoaşterea lucrurilor în sine, de oare ce în lume cele mai neînsemnate fenomene au o cauză şi deci o explicaţie. Aşá, bună oară, sigur că mulţi dintre dvoastră v'aţi pus dese ori întrebarea de ce omul nu e de o potrivă îndemînat cu ambele mîni şi anume de ce dreapta are rolul de cîpetenie în activitatea noastră? Stîngacii sînt o excepţie: unul la sută.

La această întrebare a noastră poate răspunde întei anatomia. Mîna dreaptă are oasele mai grele, muşchii mai puternici, nervii precum şi vasele corespunzătoare mai dezvoltate decît mîna stîngă. Aci s'ar putea zice că toată această deosebire se datoreşte exerciţiului; dar care s'ar fi pricina primă că mîna dreaptă se exercită si se dezvoltă mai mult?

După anatomie, trei sînt pricinele cari au dat întaietate mînei drepte: întei e faptul că artera care duce sîngele la braţul drept iese cea dintei din aortă, deci valul de sînge e mai puternic, pe cînd artera care duce sîngele la braţul stîng e tocmai a patra din oartă; deci e mult mai slab valul de sînge ce primeşte de la inimă.

Deci a fost de ajuns un mobil neînsemnat de mic pentru ca să provoace un flux de sînge mai mare la dreapta, o dezvoltare musculară mai puternică şi o înclinare de a face mişcările principale cu mîna dreaptă. Aceste toate au fost tot mai mult măriate prin moştenire; deosebirea între dreapta şi stînga s'arată chiar din starea embrionară. Afară de aceste condiţii anatomice, chestia mînei drepte e sigur în mare legătură cu poziţia inimii; dovadă că îndată ce facem mişcări violente cu mîna stîngă, simţim o strîngere şi oboseală la inimă. Dacă observăm băeţii, vedem că în bătăile lor, mereu pun stînga ca scut de apărare, pe cînd cu dreapta se luptă. Opoziţia între scut şi sabie explică deosebirea; în stînga linişte, în dreapta mişcare, în stînga nemişcare, în dreapta activitate mare, de aci dibăcie.

Fără îndoială că un complex de cauze a lucrat ca omul să fie dreptaci şi aceasta i-a fost în folosul lui. Maimuţele, şi chiar sîlbatecii, nu prea fac deosebire între stînga şi dreapta; sigur că n'au avut încă timp de a se specialisa.

Pe lângă avantajul ce presintă activitatea mînei drepte şi deci pasivitatea stîngei pentru inimă, e cum am vedut şi faptul că emisfera stîngă care mînuieşte mişcările mînei drepte e mai mare. De aci urmează o mulţime de avantaje pentru dreapta.

Tot aci trebuie să spunem că dacă în privinţa mînilor omul e dreptaci, apoi în privinţa picioarelor e stîngaci; cînd prin întuneric cineva băjbăe o treaptă, aceasta o face cu piciorul drept, avînd mai multă putere de sprijin în piciorul stîng.

De asemenea cînd vrea să facă o săritură, instinctiv, sare pe piciorul stîng.

Specializarea mînei drepte e de mare folos omenirii, dovadă artele, scrisul şi toată manufactura. Totul azi e pornit pentru lucrarea mînei drepte, deci trebuie combătut cu energie la copiii mici înclinările spre stîngăcie.

SOFIA NĂDEJDE.

Doine din Sălagiu.

Mult me 'ntrecă maica mea,
Bine mi-i ca şi la ea?
Şi eu zic că mi-i bine,
Binele fugi de mine
Şi toţ zic că nu mi-i reu,
Lacrămile-mi merg pîritu.
Îen eşi maică până 'n poartă,
Veţi bărbatu cum me poartă,
Descultă şi desbrăcată,
Cum n'am umblat nici odată.

Fă-me Doamne ce mi-i face,
Fă-me Doamne o păsăruică,
La maică pe ferestăică.
Maică prinde a hişăi
Şi eu prind a povestii
Cum trăesc cu streinii,
Până străinii cinează.
Eu ţin lumina pe masă,
Dacă streinii se scoală,
Îo mănănc la pită goală,
Îo mănănc pită prăjită,
Cu lacrimi din ochi stropită.

Cîntă puful cucului
Pe marginea Sălagiului;
Da se cîntă de cu jele,
De soarele stă 'n loc nu mere.
Taci cucule nu cîntă,
Că mi se rumpe inima.

Mănănce-te amaru cuc,
Mult mi-ai cîntat să me duc,
Mult mi-ai cîntat sub fereastă,
Până ce m'ai scos din casă,
Toată vara mi-ai cîntat,
Până ce m'ai străinat.

Măi bădiucă Sălagene,
Vină la mama me cere,
Că am o ladă de spăcele
Şi un lădoi de haîne rele,
Nici vacă nici purcel,
Numa un vigănu de pîr.

Cine mână plugu bine,
Poate bea că mai rămăne,
Cine mână plugu reu,
Trecă pîngă fogădău
Şi zică că-i vinu reu.

Păsărică din răzor,
Nu me blăstămă să mor,
Că n'am pe nime cu dor,
Să me 'ntrebe de ce mor;
Păsărică din alac,
Nu me blăstămă să zac,
Că n'am pe nime cu drag,
Să-mi pute mânia la cap.

Culese din popor de:

M. B.

SALON.

La Carmen Sylva.

Maî ții tu minte, dragă prietină, acele zile de aur petrecute în munții de smarald ai Sinaiei? Acele zile frumoase când făceam excursiuni la „Poiana Reginei“, când ne plimbam pe lângă Peleşul sburdalnic, pe drumul de sub streșina pădurilor în ploaia caldă a razelor de soare, respirând cu nesaț aerul parfumat de brazi? Plimbându-mă prin aceste văi și păduri, când irisate, când jucând în miile de culori ale opalului, unde apele schimbă cu aerul din cer tandrețe inesprimabile, unde par că în văzduh e suspendat un mister, — în îngănările zefirului, în desmierdarea miresmei tămâiate a văilor: simțiam că trăiesc, simțiam că a trăi e fericire!

Sufletul îmi eră vesel, ca o frumoasă seară de vară și viața liniștită ca un limpede lac de munte; me simțiam atât de fericită în simfonia naturii din giurul meu. — Ropotul Peleşului cu vârtejul său ritmic, freașul de frunze, adierea răsfătătoare a boarei, îmi deșteptau sivoaie de imagini, me legănau în iluzii.

Cu ochii uitați în vag, me furau gândurile în zarca înălțimilor albastre — visele țesute cu toată fantasia vagabondă a creierilor visători, me transportau în lumi feerice, ideale.

Toate aceste vise țesute de imaginația mea, s'au concentrat în giurul unei ființe adorate.

La toți pașii, în toată elipa: sub arabescurile de crengi ale pădurilor, pe poiana înflorită în bătaia soarelui, în cristalul cântec al păsărilor, în șoaptele de frunziș și din crâng, în foșnetul de unde al Peleşului, în caliciul unei garoafe, mi se arată mereti și peste tot ca o vedenie sfântă, ca o lumină arătătoare: Carmen Sylva, regina reginelor.

Aceasta genială poetă regină, care prin stilul său magistral, cu o plastică și sugestivă descriere a văilor și munților Sinaiei, a creat „Poveștile Peleşului“, a eternizat legendele noastre naționale.

Farmecul „Poveștilor Peleşului“ rămâne vecinic nou, căci deșteaptă în suflet un ecou al iubirii de neam.

Operele artistice ale Carmen Sylvei, purtând semnul geniului nostru național, îți învoacă tot trecutul istoric al neamului — o lume întreagă reală și imaginată, intensă și emoționantă.

Stilul fiind espresa gândirii, este mijlocul de comunitate între suflete; stilul poetei-regine e deservit pentru a stabili o afinitate temeinică între autor și lector.

Unitatea gândirii atât de puternică, șirul de înalte cugetări, prosa-i ritmică ca poesia și de o petrundere fenomenală, frasele bogate de o esență psihologică din operele Suveranei îți pătrund sufletul lăsând în urma lor substanțe cugetării adevărate și acțiunilor nobile, — iată pentru ce m'a subjugat spiritul înalt al poetei-regine și m'a răpit în lumea visurilor.

Apariția luminoasă a visurilor mele me atrăgea din ce în ce. Idealul meu îndepărtat se apropiă tot mai mult.

Chimera visurilor ce me preocupă așa de mult s'a prefăcut în realitate.

Me găsi într'o seră admirabilă.

Credeam că sunt în raiu.

Par că m'a atins o zină invisibilă cu o baghetă magică.

În giurul meu vibră o suflare artistică, eram ca fermecată în aceasta atmosferă îmbătătoare, simțiam o întreagă poemă de dulce reverie.

Cum toate cunoștințele noastre vin de la senzațiile ce simțim când lumea esterioră agită asupra organelor simțurilor: me cuprinsese o covârșitoare senzație de bine și de fericire în acest palat al artelor, unde la fie ce pas veți o demonstrație expansivă, a unui temperament artistic.

Din seră am intrat într'un salon unde m'a primit dama de onoare a Suveranei.

Acea mică palpație — de bucurie, de a mă afla în fine în apropierea Idealului meu înalt, încetă la primirea incomparabil de amabilă a Suveranei adorate.

Nu o regină, o Mamă m'a primit — glorioasă „mama răniților“ cum au numit-o eroii războiului independenței noastre.

Când Suverana mă-a întins ambele Eî mâni catifelate și când l-am zărit figura angelică înconjurată de razele aureolei gloriei eterne — m'a cuprins vraja farmecului.

Toată bogăția imaginației mele cu care am înzestrat-o pe poeta-regină, a fost prea minimă în fața splendoarei realității.

Fruntea Carmen Sylvei sărutată de Muse, radiă de bunătate, ca de o lumină pacinică; din ochii mari, albaștri — în care se agită idei mari — par că veți eșind curente calde de altruism, cum veți aburii din adâncimile mării.

Surisul dulce al Suveranei te farmecă; privirea-i mângăioasă te captivă. Timbrul vocii Sale vibrante — o musică simfonică — îți pătrunde în adâncul sufletului.

Puterea cea mare a Carmen Sylvei este înșe de a fi emoționată, de a simți ceea ce spune și ce scrie — și emoția conduce la luciditate: o face care luminează și încălzește.

Iubirea de oameni o face simțitoare pentru tot ce este frumos și nobil.

Cu câtă adorațiune și pietate mă-a vorbit Carmen Sylva de nemuritorul nostru Eminescu; cu câtă bunătate și dușoșie a întrebat de copiii mei; cât interes a arătat pentru ocupațiile mele! Cât regretă că din cauză de boală nu va putea asista la conferința mea din 8 martie în Ateneul Român; cu câtă amabilitate mă-a mulțumit conferințele oferite M. Sale, în semn de adânci omagii!

Eram estasiată de fericire, de a mă afla în sanctuarul genialei Carmen Sylva — aici unde sufletul plutește în sferile înalte de sentimente nobile și ideale.

În apropierea Înaltei Doamne am simțit, că o căldură înviorătoare, o lumină dumnezească mi se revărsa în suflet, unde voi păstră un vecinic cult pentru divina poetă-regină.

Și în totdeauna îmi va vibră în suflet acel ultim cuvânt al adoratei noastre Suverane: „La revedere!“

NELI CORNEA N. MIȘCI.

Iosif Pop de Șomcuta-mare.

Unul din fruntașii bătrâni ai Chiorului, care dimpreună cu frate-seu Sigismund, au stat în fruntea districtului în calitate de vice-capitan și de capitan suprem.

S'a născut în 12 octombrie 1814, în Beins, unde părintele său a fost fișcal domenal, în domeniul episcopesc de Beins, fiind pe vremea aceea episcop Samuil Vulcan. A studiat în Baia-mare, Cluș și în Oradea-mare. A fost cancelist la tabla regească din Mureș-Oșorhei unde a făcut censură de avocat. A funcționat câțva timp ca avocat privat, apoi a intrat în serviciu public ca protofișc al districtului Cetățiu-de-Peatră, post pe care l-a avut și tată-său. Apoi a ajuns vice-căpitan și s'a ales deputat în mai multe rânduri la dieta din Budapesta. La 1871 a fost numit jude la tabla regească din Budapesta, înse n'a primit.

A fost membru fondator la Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român; precum și la Societatea pentru fond de teatru român, făcând parte din deputații cari au subscris primul apel pentru înființarea unui teatru național român.

Iată motivul pentru care aceasta Societate în deosebi îi aduce tributul recunoștinței.

A murit anul trecut, în 4 iunie, în etate de 85 ani. Durere, publicul român nu a putut lua act de aceasta, căci nu i s'a făcut cunoscut.

LITERATURĂ.

Dl Const. br. Hornuzachi apreat în limba germană. Societatea zoologică-botanică din Viena a publicat o dare de seamă despre progresul științei zoologice și botanice în Austria în cei din urmă cincizeci de ani. În aceasta dare de seamă se dedică pagini elogioase activității botanice a dlui baron Constantin Hornuzachi din Bucovina. Lucrările dsale despre fauna Bucovinei s'au publicat în limba germană la Berlin, Drezda și la Viena, iar în franceză la Zürich. Darea de seamă constată, că ele sunt superioare altor publicațiuni de pe terenul acesta.

Manuscripte inedite ale lui Creangă. Dl Xenopol rectorul universității din Iași, precum cetim într'un ziar de acolo, zilele trecute intrând într'o băcănie și cumpărând niște masline, vede că negustorul se pregătea a i le învăli într'o învechită hârtie așternută de o scrisoare pe care ochiul dsale mai călătorise odată. Luă hârtia, ceti puțin și — minune — fericitele masline erau să aibă norocul de a fi învălitate într'un manuscris al nemuritorului Creangă! Dacă ar fi fost poezi mai calea valea, asta se cam obișnușese la noi, dar o poveste inedită: „Fet frumos fiul epei!“ Dl Xenopol rugă pe amabilul vândător să-i dea și restul hârtiilor — acesta îi îndeplinește rugămintea. Restul de hârtii erau manuscrisul „Amintiri din copilărie“ și o foaie dintr'o comedie intitulată: „Dragoste chioară și amor ghebos“. O foaie! — Celelalte au fost împărțite pe la cumpărători. Soartea credând, că „sarea“ maestrului Creangă nu are de ajuns, le-a pedepsit a fi sărate cu aceea a unor masline! Și iată cum dacă norocul nu ar fi împins pe dl Xenopol a pași în acea clipă pragul bă-

căniei, acest prețios manuscris ar fi ramas pe veci pierdut, iar autorul lui „Harap alb“, „Moș Nichifor coțcarul“, „Dănilă prepelea“, săracit cu câteva foi la șirul alinătoarelor povești. Aceste manuscrise ale nemuritorului povestitor vor fi publicate probabil în revista ieșană „Arhiva“.

„Cartea de aur“, importanta lucrare a dlui T. V. Păcățian, despre care am vorbit în nr. trecut al revistei noastre, are să se publice în timp de mai mulți ani. Anul acesta apar doue volume, pentru cari dsă deschide abonament, cu prețul de 20 coroane amândouă. Are trebuință de 300 de abonați, pentru ca întreprinderea să fie asigurată. Ne place a crede că acest numer se va aduna ușor din inteligența noastră sporită atât de frumos. O coală e depusă și la redacția noastră pentru cei ce ar dori să subscrie.

Conferență despre Dora D'Istria. Duminecă, 29 aprilie, (12 maiu,) orele 3 după miazăzi, dl V. Savin va ținea la Ateneul din București o conferență istorică-literară despre Dora D'Istria, pentru sporirea fondului destinat a se ridică un monument acestei distinse scriitoare.

Anunț literar. Subscrisul voiu redactă și edă cu 1-a maiu stilul vechiu revista pedagogică intitulată „Foița Pedagogică“. Ea va fi o continuare a „Pedagogiei Noue“, din care au eșit numai doi numeri, sistându-o acum e anul. Formatul cevaș mai mare ca cel trecut adecă octav mare mărimea 1 coală și jumătate. Apare în 1-a fiecărei luni și costă pe pătrar de an 1 coroană 50 fileri, pe jumătate de an 3 coroane, iar pe un an întreg 6 coroane. Abonamentele să se trimită la librăria archidieceșană din loc. Sibiu 24/IV 1901. Dr. Petru Șpan.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Ovațiuni în onoarea dlui profesor V. A. Urechia. Drept respuns la scrisoarea de adio a dlui V. A. Urechia, prin care ș-a luat ramas bun de la elevii sei de la universitatea din București și despre care am luat notiță în nr. nostru trecut, studenții intru-nindu-se duminica trecută la universitate, au plecat de acolo în corpore la Ateneu, unde au făcut fostului profesor al lor ovațiuni entusiaste. La sosirea studenților, precum aflăm din „Voința Națională“, musica militară a cântat „Deșteaptă-te Române“. Apoi dl George Petrescu (Dimbovița,) președintele societății de litere, adresă ilustrului profesor o cuvântare, arătându-i meritele și la sfârșit îi presintă din partea studenților universitari o statueta. Mai vorbiră dnii Vișoiu, în numele asociațiunii studenteșci; Sculescu Stoia, în numele studenților macedoneni; Ghiula Petrescu, în numele studenților în drept; profesorul Protopopescu, în numele corpului didactic; dșoara Congiopol, în numele studentelor române, oferindu-i un frumos buchet de flori naturale. Apoi se urcă pe tribuna improvisată serbătoritul și foarte emoționat mulțumi de manifestația ce i s'a făcut. Apoi toți s'au coborât în grădina Ateneului, unde s'au fotografiat, dimpreună cu iubitul lor profesor. După fotografiare, musica a cântat „Hora Unirei“ și studenții au încins o horă mare.

Noiu canonic la Blaș. Aflăm din „Tribuna“, că dl I. V. Russu, paroc și protopop gr. cat. în Sibiu a fost numit de Maj. Sa canonic în capitlul gr. cat. din Blaș.

Alegerea de protopresbiter în Agnita, în arhidieceasa Sibiului, se va face la 4/17 maiu, sub conducerea dlui asesor Moise Lazar, ca comisar consistorial.

Daruri pentru biserică. Pentru biserica gr. cat. română din Câmpeni, dna Sofia dr. Chirtop a dăruit o cutie de argint de China aurită; dsoara Domnica Chirtop o învelitoare de potir frumos brodată; dna Eufemia Pop asemenea o învelitoare.

Parastase. În ziua de sf. George, Reuniunea femeilor române din Avrig a ținut parastas pentru George Lazar; tot în ziua aceea s'a serbat la Sibiui parastas pentru George Barițiu.

Adunări învățătorești. Prima filială a Reuniunii învățătorești gr. cat. „Mariana“ a ținut adunarea sa anuală în 5 maiu st. n. în localul școlii confesionale gr. cat. din Mititei, sub presidiul dlui președinte Ignățiu Seni, secretar dl Macedon Linul; — despărțământul Făgăraș al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceasa Blașului va avea adunarea sa generală în comuna Vad la 19 și 20 maiu st. n.; — despărțământul Alba-Iulia al Reuniunii învățătorilor români gr. cat. din arhidieceasa Blașului a ținut adunarea sa generală în comuna Ighiui în 6 maiu n.; președinte I. Pampa, notar G. Spătăcean; — despărțământul Aiud al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceasa Blașului se va întruni în adunare generală în comuna Asinip la 11 maiu n.; președinte I. Rațiu Poșa, notar Iac. Muntean.

C E N O U.

Hymen. Dl dr. Gavriil Suciu, avocat în Hațeg și dsoara Hortense Penciu, fiica dlui Nicolae Penciu, jude de tribunal în pensie, își vor serba cununia mâne sâmbătă, la 11 maiu n., în Sibiui, în biserica gr. or. română din cetate. — Dl dr. Ioan Mălăiu, candidat de avocat în Bistrița, s'a cununat la 28 aprilie n. în Bêrlad cu dsoara Eugenia Borgovan, fiica dlui profesor V. Borgovan. — Doue cununii în o familie. Luni, 6 maiu n., la sf. George, s'a serbat în biserica gr. or. din Hunedoara cununia a doue surori, fiecele dlui primar George Dănilă: a dsoarei Ana cu dl Nicolae Macrea, contabil la „Corvineana“ din Hunedoara și a dsoarei Victoria cu dl C. Vasile Osvada, contabil la „Chioreana“ din Someuta-mare. — Dl dr. Alesandru de Valda-Voevod din Cluș și dsoara Elena Safrano, fiica dlui Emanuil A. Safrano, comerciant în Brașov, s'au logodit în duminica trecută. — Dl Iuliu Târczay, căpitan de husari din Timișoara, s'a cununat în 5 maiu n. cu dsoara Maria de Steriu în biserica gr. or. din Brașov-cetate. — Dl Nicolae N. Măldărescu, căpitan în armata română, s'a cununat în duminica trecută la Brașov cu dsoara Olga Popovici, fiica dnei Elena A. Popovici. — Dl Nicolae Popovici, absolvent de teologie și student în filosofie la Budapesta, originar din Nicolinț, s'a logodit cu dsoara Eufrosina Popovici, fiica preotului Nicolae Popovici din Alibunar. — Dl Cornel Popovici, absolvent de teologie din Alibunar, s'a logodit cu dra Cornelia Olariu, fiica preotului Vasile Olariu din Zaránd, comitatul Arad.

Sciri personale. Dl Tudor cav. de Flondor, deputat dietal și proprietar în Rogojești, Bucovina, cunoscutul compositor român, a fost numit de Maj. Sa împăratul president al consiliului pentru cultura țării până la 1905. — Dl Ion Procopie Dumitrescu, mare

proprietar și senator, a fost ales în săptămâna trecută, primar al capitalei București. — Dl Victor Nilvan, fiul dlui Nilvan, avocat în Someuta-mare, a fost promovat la universitatea din Budapesta doctor în drept.

Înaintarea moștenitorului de tron al României. Principele Ferdinand, moștenitorul de tron al României, a fost numit comandant al diviziunii 4 de infanterie cu garnisoana în București.

Despărțământul Timișorii al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român se va întruni în adunare generală în Buziaș la 19 maiu n., sub presidiul dlui Emanuil Ungurianu, președintele despărțământului.

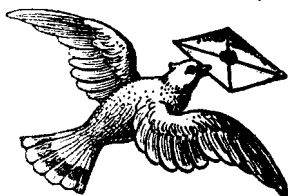
Serbarea memoriei lui Mihaiu Viteazul. În luna aceasta se implinesc patru sute de ani de la moartea lui Mihaiu Viteazul. Din incidentul acesta Liga din București aranjează o serbare jubilară. La 20 maiu se va face procesiune la moaștele lui, la mănăstirea Dealul. La 21 congresul anual al Ligei. În ziua morții eroului, pomenire bisericească în București și în județe. Cu ocazia aceasta mari serbări în capitală: conferența de dl profesor Onciul, reprezentație teatrală, banchet.

Casa meseriașilor români din Sibiui. N'a trecut încă anul de când Reuniunea sodalilor români din Sibiui, în fruntea căreia stă ca president dl Victor Tordășianu, a început mișcarea de a-și cumpăra o casă proprie, prin daruri de câte 20 fileri de persoană și iată dorința ei s'a și realizat, venindu-i în ajutor consistoriul arhidieceșan, care i-a dat împrumut 8000 fl. Reuniunea a și cumpărat o casă, în strada Bruckenthal, în care s'a și mutat. Spre a putea restitui împrumutul și procentele, Reuniunea urmează a colecta contribuiri.

Un nou institut de bani. Inteligența română din părțile St. Mielăușului-mare, în Torontal, va ținea acolo la 12 maiu n. o conferență spre a pune bazele unui nou institut de bani. Apelul e semnat de dñii: Terențiu Oprean parocul Cenadului-sêrbesc, Silviu Bichicean parocul Nereului și de Ioan Popovici parocul Sân-Mielăușului-mare.

Au murit: Eva Suciu n. Pêcurariu, soția dlui Meletiu Suciu proprietar în Sistaroveț, mama dlui dr. Ioan Suciu avocat în Arad, la 6 maiu n., în etate de 63 ani; — Nicolae Musca, candidat de avocat, la Gy. sz. Miklós, la 29 aprilie, în etate de 26 ani; — D. Isopescu, deputat în parlamentul austriac (ales în contra naționalistului dr. George Popovici) la Viena, în 1 maiu n., în etate de 62 ani; — Victoria Checiș n. Lucaci, preoteasă gr. or. română, în Apahida, la 16/29 aprilie, în etate de 24 ani.

Poșta redacției.

Doze mame. Nu șcim de ce să ne mirăm mai mult: că un teolog scrie o schiță atât de imorală saș de presupțiunea lui, că o astfel de monstruositate se poate publică în o revistă menită pentru familii cinstite?!

Nestins. Limbă forțată, neromânească, culminând în frasa:

„Bătaia-ți inimei ascult“.

Nirastei. Regretăm că nu o putem publică. E prea seacă. Asemenea învățături trebuie scrise ușor și plăcut.

Fidelitate. Nu „corespunde“.

O. V.—ei. Nu se admite.

Brașov. Să ne iertați, că nu o putem reproduce.

MERSUL TRENURILOR.

Valabil de la 1. maiu 1901.

Budapesta—Orade—Predeal—Bucureșți						Bucureșți—Predeal—Orade—Budapesta.						
	Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.		Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.	
Budapesta	pleacă	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	Bucureșți	pleacă	—	—	—	9 15
Szolnok	"	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	Predeal	"	3 32	—	—	1 12
Szajol	"	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	Brașov	sosește	5 00	—	—	2 18
P.-Ladány	"	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	"	pleacă	7 48	5 8	2 45	
Berettyó-Ujfalu	"	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	Feldiora	"	8 27	5 58	3 15	
M.-Peterd	"	—	3 —	—	1 00	—	Homorod Kőh. lom	"	10 03	7 44	4 23	
M.-Keresztes	"	—	3 12	—	1 14	—	Sighisoara	"	11 40	9 45	5 49	
Bihar-Püspöki	"	11 48	3 32	—	1 36	—	Mediaș	"	12 40	10 58	6 37	
Oradea-Mare	sosește	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Kis Kapus	"	1 25	11 50	6 50	
Oradea-Mare	pleacă	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	Blaș	"	2 16	12 40	—	
Velența	"	—	4 05	—	2 30	2 25	Küküllőszeg (Blaș) "	"	2 21	12 58	—	
F.-Oșorheiü	"	—	4 16	—	2 41	—	Teuș	sosește	3 02	1 42	7 35	
Teleagd	"	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	"	pleacă	12 05	3 38	8 48	
Aleșd	"	†1 02	4 56	†7 28	3 21	†3 04	Aiud	"	12 28	3 58	9 07	
Vad	"	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	F. vinț	"	12 54	4 20	9 30	
Ciucea	"	2 16	6 31	8 37	4 53	4 16	M. Ujvár	"	1 03	4 27	9 37	
Huedin	"	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	Sz. Kocsárd	"	1 58	4 32	9 53	
Jegenye	"	3 15	7 49	†9 33	†6 01	—	Ar. Gyeres	"	2 30	5 12	10 30	
Cluj	sosește	3 50	8 33	10 03	6 59	5 55	Apahida	"	4 02	6 27	11 45	
Cluș	pleacă	4 20	8 50	10 47	8 30	6 11	Cluș	sosește	4 27	6 48	12 07	
Apahida	"	4 41	9 07	11 11	8 59	6 27	Cluj	pleacă	5 23	7 00	12 32	
Ar. Gyeres	"	5 56	10 16	12 36	10 41	7 27	Jegenye	"	†6 11	7 59	†1 14	
Sz. Kocsárd	"	6 33	10 56	1 40	11 31	7 52	Huedin	"	6 40	8 37	1 44	
M. Ujvár	"	6 40	11 03	1 58	11 40	—	Ciucea	"	7 09	9 19	2 15	
Felvinț	"	6 48	11 12	2 07	11 50	—	Vad	"	7 47	10 08	3 01	
Aiud	"	7 11	11 34	2 32	12 20	8 16	Aleșd	"	†7 59	10 25	†3 15	
Teuș	sosește	7 32	11 52	2 55	12 46	8 32	Teleagd	"	8 11	10 42	†3 28	
"	pleacă	—	12 24	—	1 43	8 37	F.-Oșorheiü	"	—	11 01	—	
Küküllőszeg (Blaș) "	"	—	1 07	—	2 28	9 5	Velența	"	8 32	11 10	—	
Blaș	"	—	1 14	—	2 36	—	Oradea-Mare	sosește	8 38	11 17	3 57	
Kis Kapus	"	—	2 15	—	3 48	9 47	Oradea-Mare	pleacă	8 43	11 36	4 10	
Mediaș	"	—	2 33	—	4 03	10 01	Bihar-Püspöki	"	8 52	11 47	—	
Sighisoara	"	—	3 47	—	5 43	11 —	M.-Keresztes	"	—	12 05	—	
Homorod-Kőh. lom	"	—	5 35	—	7 54	12 26	M.-Peterd	"	—	12 17	—	
Feldiora	"	—	7 16	—	9 40	1 35	Berettyó-Ujfalu	"	9 23	12 29	4 50	
Brașov	sosește	—	8 —	—	10 25	2 09	P.-Ladány	"	10 06	1 34	5 40	
"	pleacă	—	11 —	—	—	2 19	Szajol	"	11 21	3 8	6 59	
Predeal	sosește	—	1 11	—	—	3 31	Szolnok	"	11 44	3 35	7 32	
Bucureșți	"	—	8 05	—	—	9 10	Budapesta	sosește	1 50	6 20	9 40	

Oradea-Mare—Arad.						Arad—Oradea-Mare.									
		Person.						Person.							
Oradea-Mare	pleacă	10	20	4	30	7	—	Arad	pleacă	5	10	11	20	9	35
Ósi	"	10	30	4	41	7	16	Curtici	"	6	—	11	49	10	07
Less	"	10	48	5	01	7	40	Chitighaz	"	6	14	11	57	10	54
Cefa	"	11	03	5	19	8	05	Ciaba	"	6	40	2	33	11	50
Salonta	"	11	26	5	44	8	46	Giula	"	7	27	3	05	5	26
Kötegyán	"	11	46	6	05	9	15	Sarkad	"	7	47	3	27	5	56
Sarkad	"	11	57	6	17	9	31	Kötegyán	"	†7	56	3	39	6	10
Giula	"	12	21	6	44	10	01	Salonta	"	8	23	4	10	6	47
Ciaba	"	2	23	7	06	4	32	Cefa	"	8	42	4	34	7	18
Chitighaz	"	2	54	7	18	5	03	Less	"	9	04	5	—	7	51
Curtici	"	3	28	7	45	5	38	Ósi	"	9	21	5	19	8	16
Arad	sosește	3	55	8	48	6	05	Oradea-Mare	sosește	9	32	5	30	8	31

Numerii cei groși înseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineața. — Numerii sămănați cu † înseamnă stațiunile, unde trenurile numai condiționat se opresc.